ଅବିବାହିତଙ୍କ ପାଇଁ ଅବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ଖବର

ସୁନ୍ଦର ଦୁଇ ମହଲା କୋଠାଟିଏ । ବଡ଼ ଗ୍ରୀଲ୍ ଗେଟ୍ । ଘର ସାମ୍ନାରେ ଚଉଡ଼ା ପିଚୁ ରାସ୍ତା । ଏହି ଘର ମାଲିକଙ୍କର ପ୍ରେମିକ ସହ ପଳାୟନ କଲାଭଳି ଅସାମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ ଯୁବତୀ ଝିଅଟିଏ ଅଛି । ଏହି ଗ୍ରୀଲ୍ ଗେଟ୍‌ରେ ଲାଗିଛି ଭଡ଼ାଘର ଖୋଜୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଅମୃତ ବାଣୀ- 'ଟୁ ଲେଟ୍' ବୋର୍ଡ଼ଟିଏ । ଏ ଘର ଭଡ଼ା ଦିଆଯିବ ।

ସେଦିନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି । ସ୍କୁଟର ଚଢ଼ି ଆସିଥିଲେ ସେମାନେ । ସ୍କୁଟରରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଘରଟାକୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଅନାଇଲେ । ଖୁସିରେ ମୁହଁ ଝଲମଲ କଲା । ମନଲାଖି ଘରଟିଏ । ତେବେ ଘର ସଂପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେବାଭଳି କାହାକୁ ପାଇଲେନି । ପାଖ ପାନଦୋକାନରେ ଯାଇ ପଚାରିଲେ- ଏ ଘର କଣ ଭଡ଼ା ଦିଆଯିବ ? ପାନ ଦୋକାନୀ ହଁ କରିବା ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ- ତଳ ନା ଉପର ?

-ତଳ ମହଲା । ପାନଦୋକାନୀ କହିଲେ । ଏ ସୂଚନା ଦେବାପରେ ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କ ପ୍ରତି ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ- ଆପଣ ଭଡ଼ାରେ ରହିବେ ?

- ହଁ । ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

- କ'ଣ ଏକା ନା ଫାମିଲି ନେଇ ?

ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ସକଳ ଦୃଢ଼ତାର ସହ ଆଗ୍ରହରେ କହିଲେ- ଫାମିଲି ନେଇ ରହିବି । ଆମର ଛୋଟ ଫାମିଲି । ମୁଁ, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଉ ଝିଅ । ବାପା ବୋଉ କେତେବେଳେ କେମିତି ଗାଁରୁ ଆସି ରହିବେ ।

ପାନଦୋକାନୀ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ନିରୁତ୍ସାହିତ ହୋଇଗଲେ । କହିଲେ- ଆପଣଙ୍କୁ ବୋଧେ ଘର ଦେବେନି ସେମାନେ ।

ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ହତାଶାଭରା କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ- କାହିଁକି ଦେବେନି ?

ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବରେ ପାନଦୋକାନୀ ଯାହା କହିଲେ ତାହା ଏ ଯୁଗର ସବୁଠାରୁ ବଳି ବିସ୍ମୟଜନକ ତଥ୍ୟ, ଯାହାକି ସହଜରେ କେହି ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ନାହିଁ । ତେବେ ଏ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅବିବାହିତଙ୍କ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସ୍ଥିତି ସଂପର୍କରେ କିଛି ସୂଚନା ଦେବା ଉଚିତ ହେବ ।

ଗତ ୧୦/୧୫ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଅବିବାହିତ ଯୁବକ ଯୁବତୀଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ ସ୍ତରରେ ଅନେକ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏବେ ପୁଅ ଝିଅମାନେ ଆଧୁନିକା ହେଲେଣି । ରକ୍ଷଣଶୀଳତାର ଗଣ୍ଡିରୁ ବାହାରି ଆସିବା ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକତାର ପୁଟ ଚଢ଼ିଛି । ପରିବାର ଏବଂ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ନିଜର ଆଚରଣ ପାଇଁ ଆଉ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେତେଟା କୈଫିୟତ ଦେବାକୁ ପଡୁନାହିଁ । ଆଗେ ବାଡୁଅ ପୁଅ ବେଶି ରାତିରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ବାପା ମାଆ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲେ । ବଢ଼ିଲା ଝିଅ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଘରୁ ବାହାରିଲେ କିମ୍ବା ପଶିଲେ ବାପା ମାଆ ଆକଟ କରୁଥିଲେ, ତାକୁ ସନ୍ଦେହୀ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଥିଲେ । ପୁଅ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କ ଧାରଣା ଥିଏ ବୋଧେ

ଆଖି ନାଇଁ କାନ ନାଇଁ

ଉମାପଦ

କୁସଙ୍ଗରେ ପଡ଼ି ଖରାପ ବାଟରେ ଯାଉଛି ! ଠିକ୍ ସେମିତି ଝିଅ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଘରକୁ ନଫେରିଲେ ବା ବିଳମ୍ବରେ ଫେରିଲେ ବାପା ମାଆ ଚିନ୍ତାରେ ମରିଯାଉଥିଲେ । କାଳେ କେଉଁଠି କିଛି ଅଘଟଣ ହେଲା ନା କ'ଣ ? ବଢ଼ିଲା ଝିଅ, ତା'ର ବାହାଘର ହେବ କେମିତି ! ଥରେ ବଦନାମ ମୁଣ୍ଡେଇଲେ ହିରୋହଣ୍ଡା ଛାଡ଼ି ହୀରାମୁଣ୍ଡା ଦେଲେ ବି ବ୍ରାଇଁ ମିଳିବା କେବଳ କଷ୍ଟ ନୁହେଁ ଏକ ପ୍ରକାର ଅସମ୍ଭବ ।

ଏବେ ପୁଅ ଝିଅ କେତେବେଳେ ଫେରିଲେ ସେଥିନେଇ ବାପା ମାଆ ଚିନ୍ତିତ କିମ୍ବା ବିବ୍ରତ ନୁହଁନ୍ତି । ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆଜିକାଲି ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ରାସ୍ତାଘାଟରେ ମାଳ ମାଳ ଝିଅ । କିଏ ଚାଲି ଚାଲି ତ କିଏ ସ୍କୁଟିରେ ପୁଣି ଆଉ କିଏ ସ୍କୁଟର- ମୋଟରସାଇକେଲ ପଛରେ । କାହାର ଟ୍ୟୁଟରିଆଲ ତ କାହାର କମ୍ପ୍ୟୁଟର କ୍ଲାସ୍ । ତେଣୁ ବାପା ମାଆ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ କାହିଁକି ? ତା'ଛଡ଼ା ଆଗେ [illegible] ନଥିଲା କି ରାସ୍ତାଘାଟରେ ଏତେ ଆଲୁଅ ନଥିଲା । ତେଣୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ [illegible] କରିବାକୁ ଡରୁଥିଲେ । ଏବେ କେବଳ ଇନ୍ଦିରା ପାର୍କ ଆଉ ହୋଟେଲ୍‌ର ଡାଇନିଂ ହଲ୍ ପରି ଜାଗାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ବାକି ସବୁଠି ଦିନର ଆଲୁଅ । ଡର ମାଡ଼ିବ କାହିଁକି ? ତା'ଛଡ଼ା ସାଙ୍ଗରେ ତ 'ବିକାଶ' ଭାଇମାନେ ଅଛନ୍ତିନା !

ଆଗେ ପୁଅ ପିଲା ପୁଅ ପିଲାର ସାଙ୍ଗ ହେଉଥିଲା । ଝିଅର ସାଙ୍ଗ ଝିଅ । ଏବେ ଝିଅ ପାଖକୁ ପୁଅପିଲାଟେ ଆସିଲେ ବାପା ମାଆ ଯଦି ପଚାରିଲେ - ହଇଲୋ ମିତା ! ଏ ପିଲାଟି କିଏ କିଲୋ ? ତେବେ ଝିଅ ନିର୍ଭୟରେ ଡୋଳା ନଚେଇ କହୁଛି - ସେ ମୋ ସାଙ୍ଗ । ବାପା ମାଆ ଭାବୁଛନ୍ତି ହେଇଥିବ । ଝିଅତ ଆମର ଟିଆ ଫୁଲ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଟ-ଗଞ୍ଜି ପିନ୍ଧୁଛି, ତେଣୁ ପୁଅ ପିଲା ସାଙ୍ଗ ହେବାରେ ଅସୁବିଧା କ'ଣ ! କିରେ ବାବୁ, ପୁଅପିଲାଟା ଝିଅପିଲାର ସାଙ୍ଗ ହେବ କେମିତି ? ଝିଅ ପୁଅ କ'ଣ ସଙ୍ଗାତ ବସନ୍ତି ନା ବଉଳ ହୁଅନ୍ତି ? ସବୁ ଚଳିଲାଣି । ସମାଜ ବଦଳିଲାଣି । ଅଲମ୍ପିକ୍ ଖେଳକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ପୁଅଝିଅ ଭେଦଭାବ ରହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି । ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଆହୁରି ସୁଯୋଗ ଦେବା ଦରକାର - ଏହି ଦାବି ଜୋରଦାର ହେଲାଣି । ଆଜିକାଲି ଆଉ ଅଘଟଣ ପାଇଁ କୋଉ ଭୟ ଅଛି ! ନାମୀ ଦାମୀ ସିନେମା ହିରୋଇନ୍ ଗର୍ଭନିରୋଧକ ବାଣ୍ଟିଲେଣି । ପୁରୁଷମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଝିଅପିଲାଙ୍କୁ ଦେଇ ସମାଜସେବା କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ପାଦ ଖସିଗଲେ ବି ଚିନ୍ତା ନାହିଁ ।

ମନୋଜ ଦାସଙ୍କ ପରିଚୟ ମନୋଜ ଦାସ ନିଜେ । କେବଳ ଓଡ଼ିଶା ନୁହେଁ ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ, ଦେଶ ବିଦେଶରେ ସୁଦ୍ଧା ଜଣେ ସଫଳ ସାହିତ୍ୟସ୍ରଷ୍ଟା ଭାବେ ସେ ସୁପରିଚିତ । କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ ହେଉ ଅବା ଉପନ୍ୟାସ, କବିତା ହେଉ ଅବା ଭ୍ରମଣ ସାହିତ୍ୟ, ପ୍ରବନ୍ଧ ସାହିତ୍ୟ ହେଉ ଅବା ଜୀବନୀ ସାହିତ୍ୟ, ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ହେଉ କିମ୍ବା ଜୀବନୀ ରଚନା, ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭାବରେ ତାଙ୍କର ସ୍ଥାନ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ସାହିତ୍ୟ ସାଧନାରେ ତାଙ୍କର ସିଦ୍ଧି ସର୍ବଜନସ୍ୱୀକୃତ । ଗତ ପାଞ୍ଚ ଦଶନ୍ଧିରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କାଳ ଧରି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ସାଧନାରେ ନିମଗ୍ନ ଏଇ ପ୍ରବାଦ ପୁରୁଷଙ୍କ ସହ 'ସମୟ' ପକ୍ଷରୁ ତାଙ୍କ ପଣ୍ଡିଚେରୀସ୍ଥିତ ବାସଭବନରେ ଭେଟିଥିଲେ ବେଣୁଧର ପଣ୍ଡା । ସେଇ ଦୀର୍ଘ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଆଳାପର କିୟଦଂଶ ।

ଦୃଷ୍ଟି ଯେତିକି ଗଭୀର ସାହିତ୍ୟ ସେତିକି ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ

ସାହିତ୍ୟ ସହିତ ରାଜନୀତିର ସମ୍ପର୍କ କ'ଣ ? ଏହା ଓତପ୍ରୋତ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ କି ?

ସମଗ୍ର ଜୀବନ ହିଁ ସାହିତ୍ୟର ଆଧାର । ସାହିତ୍ୟ ସହିତ ସମାଜର ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାର ଓତପ୍ରୋତ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ । ରାଜନୀତି ବା ନହେବ କିପରି ? କିନ୍ତୁ ରାଜନୀତି ସାହିତ୍ୟର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ହୋଇନପାରେ ।

ସାହିତ୍ୟର ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଭିମୁଖ୍ୟ କ'ଣ ?

ସାହିତ୍ୟର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଯୁଗେଯୁଗେ ଗୋଟିଏ - ଜୀବନର ଉପସ୍ଥାପନା । ଜୀବନ ଏକ ବ୍ୟାପକ ଚେତନା; ଜୀବନ ଏକ ଅପରିସୀମ ରହସ୍ୟ; ଜୀବନ ଏକ ବିପୁଳ ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ । ଯେଉଁ ଲେଖକର ଦୃଷ୍ଟି ଯେତେ ଗଭୀର, ସେ ଜୀବନକୁ ସେତିକି ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଅର୍ଥନୀତି ଓ ସାମାଜିକ ସ୍ତରରେ ଜଗତୀକରଣ ହୋଇଛି । ହେଲେ ସାହିତ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା ଘଟିଛି କି ? ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ଆମ ଆଞ୍ଚଳିକ ସାହିତ୍ୟ ଉପରେ କେତେ ଦୂର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭୂତି ହୋଇଛି ?

ସାହିତ୍ୟର ଜଗତୀକରଣ ଆବହମାନ କାଳରୁ ଚାଲିଛି । 'ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ର', 'ଜାତକ କଥା', 'ସରିତ୍ ସାଗର' ଇତ୍ୟାଦିର କାହାଣୀ ସବୁ ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ ପୃଥିବୀର ଯାବତୀୟ ସଭ୍ୟ ଦେଶର ସାହିତ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି । ପ୍ରାଚ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ଇଂରାଜୀ ଓ ଫରାସୀ ଭଳି ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭାଷା ଅନୁପ୍ରବେଶ କରନ୍ତେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି ।

ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ଆପଣ ଜଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସ୍ତମ୍ଭକାର ମଧ୍ୟ । ତେବେ କୁହନ୍ତୁ, ଆଜିର ପେଟିକୋଟ୍ ପଲିଟିକ୍ସ ମଧ୍ୟରେ କଲମ (ସାମ୍ବାଦିକତା) ବନ୍ଧାପଡ଼ିଛି କି ?

ଆଜି ସାମଗ୍ରିକ ଭାବରେ ସାମ୍ବାଦିକତାର ମାନ ହ୍ରାସ ହୋଇଛି । ବିଡ଼ମ୍ବନା ହେଲା, ସମ୍ବାଦପତ୍ର ମୁଦ୍ରଣ ଓ ଉପସ୍ଥାପନ ଶୈଳୀରେ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ଉନ୍ନତି ହେବା ବେଳକୁ ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ ଦୂଷିତ ହୋଇପଡ଼ିଛି । କୌଣସି ଦୈନିକ ପତ୍ରିକା ନାହିଁ ଯାହା ନିଜର ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଶସ୍ତା ସିନେମା ରୁଚି, ସୁନ୍ଦରୀ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ରୁଚି ଓ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟକର ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର ନକରି ଶାଳୀନ ଓ ମାର୍ଜିତ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ସତ୍ୟ ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛନ୍ତି ।

ଅତୀତରେ ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ପାଦନାରେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିଥିବା 'ହେରିଟେଜ୍' ପତ୍ରିକାରେ କେବେହେଲେ କୌଣସି ଅଶ୍ଳୀଳ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତ ଜାତୀୟ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ଅଶ୍ଳୀଳ ବିଜ୍ଞାପନ ଅବାରିତ ଭାବରେ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଛି । ଏପରିକି ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁରୀ ରଥଯାତ୍ରା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଅଶ୍ଳୀଳ ବିଜ୍ଞାପନମାନ ଦିଆଯାଉଛି । ଆପଣ କ'ଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟବୋଧରେ ଅବକ୍ଷୟ ଘଟିଛି ?

ଅବକ୍ଷୟ ଯେ ଘଟିଛି, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହର ଅବକାଶ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ଅଭିମତ କ'ଣ ?

ସାକ୍ଷରତାର ପ୍ରସାର । ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଆଦିବାସୀମୂଳକ ସମୂହରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବିଧିବଦ୍ଧ ପ୍ରଚଳନ ।

ଓଡ଼ିଶା ବାହାରେ, ଭାରତରେ ତଥା ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ଓଡ଼ିଆମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆଶାନୁରୂପ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିପାରିଛନ୍ତି କି ? ଏଥିନେଇ ଆପଣଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା କ'ଣ ?

ଆମେ ମୋଟ କରିପାରି ନାହୁଁ । ସାମରିକ ବିଭାଗଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଖେଳଜଗତ ଯାଏ ଆମର ସ୍ଥାନ ଗୌଣ । କାରଣ ବହୁତ । ଆତ୍ମାନୁଶୀଳନ, ନିରଭିମାନ, ଆତ୍ମବିଚାର ଅବସ୍ଥାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିପାରେ ।

ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ଠାରେ ନିଜ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଉଜ୍ଜୀବିତ ହୋଇପାରିଛି କି ? ଏ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ କ'ଣ ?

ମୁଷ୍ଟିମେୟ ଓଡ଼ିଆଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆମାନେ ନିଜ ମାତୃଭାଷାର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଓ ନିଜତ୍ୱର ସୁରକ୍ଷା ଦିଗରେ ସଚେତନ ବୋଲି ମନେହୁଏନା । ନିଜ ନିଜ ସନ୍ତାନସନ୍ତତିଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଓ ତଥାକଥିତ ସାମାଜିକ 'ସାଫଲ୍ୟ' ଉପରେ ସେମାନେ ଯେତିକି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତି । ସନ୍ତାନର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଗଠନ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିକାଶ ଉପରେ ସେତେ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ମାତୃଭାଷା ସହ ଆନ୍ତରିକତା ନରହିଲେ ସନ୍ତାନର ମାନସିକ ବିକାଶ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ହୁଏତ ବହୁ ଲୋକଙ୍କର ଏ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ । ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆମାନେ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ବଦଳାଇବା ଏକାନ୍ତ କାମ୍ୟ ।

ଆପଣଙ୍କ ଅନବଦ୍ୟ ସାହିତ୍ୟକୃତି ପାଇଁ ନିକଟ ଅତୀତରେ ଜାତୀୟ ଓ ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ କେତୋଟି ସମ୍ମାନ ଆପଣଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି । ତାକୁ ନେଇ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ?

ମୋ ଭିତରେ ଯେଉଁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେବାର ମୁଁ ଆଶା କରିଛି, ତାହା ହିଁ ହୋଇଛି । ମୁଁ ପୁରସ୍କାର ପଛରେ ଧାବମାନ ହୋଇନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟାଶା ନାହିଁ । ଆହ୍ଲାଦିତ ହେବାର ପ୍ରଶ୍ନ ବି ନାହିଁ । ତେବେ ମୋ ପାଠକମାନେ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି । ସେତିକି ପାଇଁ ମୁଁ ହୁଏତ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ କିଞ୍ଚିତ୍ ଖୁସି ହୋଇଥାଏ ।

ଆପଣଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ଅନୁରାଗୀ ଓ ଶୁଭେଚ୍ଛୁମାନେ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟକୃତି ପାଇଁ ଜ୍ଞାନପୀଠ ସମ୍ମାନର ହକ୍‌ଦାର ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି । ତେବେ ଏଥିନେଇ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ?

ପାଠକମାନେ ତାହା ମନେକରନ୍ତି । ତାହା ହିଁ କ'ଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ? ପାଇବା ନ ପାଇବାରେ କିଛି ଯାଏଆସେ ନାହିଁ । ପୁରସ୍କାର ଉପରେ ଆଜିକାଲି ଏତେ ଗୁରୁତ୍ୱ କାହିଁକି ଦିଆଯାଉଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ । ଯେତେ ଯେଉଁ ପୁରସ୍କାର ହେଉନା କାହିଁକି ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଧାରକ କେତେଜଣ ସମସାମୟିକ ବ୍ୟକ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ରୁଚି ଓ ବିଚାରବୋଧ ଆପଣଙ୍କଠୁଁ, ମୋଠୁଁ ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିବ ବୋଲି କୌଣସି ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଅଛି ?

ଜୟଦେବଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ପଛରେ ପଦ୍ମାବତୀଙ୍କ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ହାତଥିଲା । ଆପଣଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ପଛରେ କାହାର ହାତ ଅଛି କି ? କ'ଣ ଆପଣଙ୍କ ଧର୍ମପତ୍ନୀଙ୍କର... ?

ନିଶ୍ଚୟ । ତେବେ ମୁଁ ସାହିତ୍ୟ ଲେଖୁଛି ଆବାଲ୍ୟରୁ । ପ୍ରଥମ ପ୍ରେରଣା ଦାତ୍ରୀ ମୋ ଜନନୀ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ଆପଣ କେବେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛନ୍ତି କି ?

ସ୍ୱପ୍ନର ସ୍ଥୂଳ ଅର୍ଥରେ - ସମସ୍ତେ ଦେଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ମୁଁ କାହିଁକି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରାଣୀଟିଏ ହୋଇଥିବି ? ସୂକ୍ଷ୍ମ ବା ପ୍ରତିକାତ୍ମକ ଅର୍ଥରେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କ ଭଳି ମୁଁ ବି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ - ଏକ ନୂଆ ପୃଥିବୀର ସ୍ୱପ୍ନ ।

ତେବେ ନୂଆ ପୃଥିବୀର ସ୍ୱପ୍ନ ତ ସୁଦୂର ଭବିଷ୍ୟତର ସ୍ୱପ୍ନ । ଅଦୂର ଭବିଷ୍ୟତର ସ୍ୱପ୍ନ ବି ଦେଖିଥାଏ - ଯେଉଁ ସମାଜରେ ମାଇକ୍ରୋଫୋନ୍ ଯୋଗେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଡାକହାକ କରାହେଉ ନଥିବ, ଯେଉଁ ସମାଜରେ ଚିତ୍ରତାରକା ବା ଖେଳୁଆଡ଼ମାନେ ଦେବଦେବୀର ସ୍ଥାନ ନେଉନଥିବେ, ଯେଉଁ ସମାଜରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିବା ସ୍ୱାମୀଟିଏ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ କାରାଗାରକୁ ଗଲେ, ଅବଲୀଳାକ୍ରମେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜନୀତି ବା ସମାଜସେବା କ'ଣ ଜାଣିନଥିବା, ନିରକ୍ଷର ପତ୍ନୀଟିକୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଦାୟିତ୍ୱରେ ବସାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସମାଜରେ ଜାତିଭେଦ ଦୂରକରିବା ନାମରେ ଜାତିପ୍ରଥାକୁ ଦୀର୍ଘଜୀବୀ କରି କେତେକ ନେତା ନିଜ ପ୍ରତିପତ୍ତି ବଜାୟ ରଖି ପାରୁନଥିବେ ଏବଂ ଯେଉଁଠି ବିଜ୍ଞାପନ ଘୋଷକର କୃତ୍ରିମ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଆମ ଜୀବନଶୈଳୀକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁନଥିବେ ।

ଅନେକ ବର୍ଷ ହେବ ଆପଣ ପଣ୍ଡିଚେରୀରେ ଅବସ୍ଥାନ କଲେଣି । ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ନେଇ ଆପଣଙ୍କ ଭାବନା ଓ ଅନୁଭୂତି କ'ଣ ?

ପଣ୍ଡିଚେରୀ ହେଉଛି ଦୁଇ ରୂପ । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥୂଳ ରୂପ । ତାହା ଅନ୍ୟ ବହୁ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତୀୟ ସହର ପରି । ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଲା ଏହା ସମୁଦ୍ର ତୀରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ ଫରାସୀ ଉପନିବେଶିକ ଯୁଗର କିଛି ପ୍ରଭାବ ଏଠାକାର ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଓ ପରିବେଶ ଉପରେ ଅନୁଭୂତ ।

ପଣ୍ଡିଚେରୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ରୂପ ସୂକ୍ଷ୍ମ । ସେ ରୂପ ସହ ପରିଚୟ ଘଟିଲେ (ଆପଣ ସଚେତନ ଥାଆନ୍ତୁ ବା ନଥାଆନ୍ତୁ) ଏଠାକାର ବାତାବରଣରେ ଆପଣ ଏଭଳି ଏକ ଶାନ୍ତ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଭବ କରିବେ । ଯାହା ଅନନ୍ୟ, ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ ଏବଂ ଶ୍ରୀମା'ଙ୍କ ଦିବ୍ୟ ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ ତାହା ସମ୍ଭବପର ହୋଇଛି କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ।

ସାହିତ୍ୟ ସାଧନାରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମ୍ୟ ଭାବଧାରାର ପ୍ରଭାବ କେତେ ନିବିଡ଼ ?

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ପ୍ରଭାବ ସାହିତ୍ୟ ଉପରେ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ । ତେବେ ସେ ପ୍ରଭାବ ଯେ ସର୍ବଦା ନିଜକୁ ଜାହିର କରୁଥିବ, ଏମିତି କଥା ନାହିଁ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଏକ ଚେତନାଗତ ବ୍ୟାପାର । ସାହିତ୍ୟର ଉତ୍ସ ମଧ୍ୟ ଲେଖକର ଚେତନା । ତେଣୁ ଉଭୟ ଭିତରେ ସମ୍ପର୍କ ନିବିଡ଼ ।

ଆପଣ କେଉଁଭଳି ମୃତ୍ୟୁ ଚାହାନ୍ତି ?

ମୃତ୍ୟୁର 'ଧରଣ' ନାହିଁ । ତାହା ଗୋଟିଏ ଅନିର୍ବଚନୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଯେଉଁ ଧାରାରେ ବା ଯେଉଁ ପଥରେ ତାହା ଆସୁନା କାହିଁକି, ସେଥିରେ 'ଭଳି' ଭେଦ ନାହିଁ ।

ନାଚୁଥିବି ତୁମ ଆଗେ ଗାଇ ଗୀତ ଗୋବିନ୍ଦ...

ଆପଣ କେବେ ଆଉ କେଉଁଠାରୁ ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟଶିକ୍ଷା ହାସଲ କଲେ ?

ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ୧୯୮୯ରେ ସୁରଭାରତୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନୃତ୍ୟଗୁରୁ ଲିଙ୍ଗରାଜ ବେହେରା ଏବଂ

ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବି । ଏହା ସହିତ ପୁରୀରେ 'ପୁରୀ ଡ୍ୟାନ୍ସ ଏକାଡେମୀ' ନାମରେ ଏକ ନୃତ୍ୟ ଶିକ୍ଷା

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣି ସମୟରେ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ପ୍ରଚଳିତ ଗୋଟିପୁଅ ଏବଂ ମାହାରୀ ନୃତ୍ୟ